12.-2.

86

Pessa en un acte

y en prosa,

original

de.

LO GABAN NOU.

1100

BIBLIOTECA CENTRAL

Jaume Capdevila.

Acte únich.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ

LO GABAN: NOU.

pessa en un acte y en prosa

original

de

D. Jaume Capdevila

1883.

Personatjes.

=

Roseta.	Sra Dª Adela Clemente.
Ursula.	. Agna Monner.
D. Gil.	Sr. D. Jaume Capdevila.
D. Pau.	Jaume. Martí
Federico.	Lluis Llibre.

=

La escena en una botiga de un carrer de Barcelona.

Epoca actual.

-Acte unich-

=

La escena representa la botiga de un carrer no molt rich- Portas laterals en primer ter- me- Ab la dreta arrimat al fon- do un mostrador ò armari gran ab vidrieras y dintre pessas de paño etc- Al frente d' aquest, un taulell llarch. Ab la paret del fondo, à dreta y esquerra, pantalons y americanas plan- jat- Ab la dreta del fondo un penjaïrobas de peu, ab un

gaban vius. Devant de la pri-
mera porta dreta, un petllado
ab roba dermunt y una nove-
la. Cadiras de palla. &.&.
Porta al fondo. Torillo de plassa.

=

Escena 1ª

-Roseta-

=

(Al aixecarse l'tel apareix Roseta
cusint.)

Ros- Dauss, es impossible!

(Girant sobre 'l vellladó la pessa que cus.)

Per mes que procuro distreure
'l pensament, sempre la mateix-
pa idea... sempre pensant ab
ell...-

(Dirigintse al públich.)

Parlo del meu Federico; del jo-
ve que jo estimo. Ell va di
que viudria à busca'l gaban
que 'l pare ja li ha acabat,
y aquesta es l'hora que enca-
re no l'he vist. Si jo vejes a-
quell noy pera entregarli
la carta!... Y are que hi pen-
so!.. La ultima que li vaig es-

crimer, no m deixa sossegà des-
de l moment que la vaig
perdre. No sé com ha po-
gut ser!... Y lo trist, que l pare
me l'haguès trobada. Sort
meva que n cayp hi poso la
firma, que dino... Mes, qui en-
tra? Oh! És tu.

(Segueix Federico que entra pel
fondo molt elegant.)

=

Escena 2ª

Rosa y Federico.

=

Jed- Si, yo sochi ratita nova: jo, qui he perdut dos tersas de la pocaeàvu que m'queda ab aques tos dos dias que no't he vist.

Nos- (elmant fins à la primera porta dreta.) Calla; espera.

Jed- ¿Que hi ha?

Nos- (Despès d'haber escultat una mica.) Yo't dirè: com l'pare ja fa esto. ma que ha entrat à dormir la siesta, escoltaba per si acàs....

Jed- (derantre à la porta) Y vols dir qué....

Nos- No hi ha por: vonca'l matèip

que un benejt.

Ted- (Baixant.)

(No n'estich segù, pero si ls be.
neyts roncan d'aqueixa modo.
casi dirè que se semblo à una
bestia que yo sè...) Pero en fin.
siga com vulga; no puch me-
nos de da gracias al Deu
Monjeo, que ha volgut acullir en
dos brassos al ignocent de ton
pare, proporcionantme la in-
meresenda dikpa de poguer
besar ta mà.

(Resantli)

Ros- Gave Tedevico! Si algù t vejès!...

Jed- Perdona: ha estat un arran-
que produhit per l'amor que
't porto.

Nos- Ai ho penso: pero en certs casos,
las noyas haben de mostrarnos-
(Ay: m'ha sentit una cosa...)

Jed- No t'ho fare mes; perdona;
comprench que ja no m'esti-
mas com il primer dia..

Nos- ¿qué dius?... que jo no..

Jed. Dona, la prova es clara!..

Nos- ¿Y aixo t'has pensat?- ay: no:
te, te y besa.
(Allargantli la mà que li besa.)

Jed- Oh. ditxa: ¿Es de veras? Gra-

cias, gracias. Rosa purissima,
per tanta felicitat.

Ros- Cp. Tu, basta: ja n'hi ha prou.

Jed- (Ave que tant m'agradaba!)

Ros- (Com apretaba... Yo't toch.) Digas
:m'estimas?

Jed- ¿Que dius? Si t'estimo, nena!..
Con amor es la llum pura
que m guia per aquest mon.

Ros- Oy. Deu meu! Y haba de viure
d'aquesta manera!.. Continua-
ment separats, ab un corti-
nuo sobre-salt, perque no'ns
trobin com are envahonant
_tots dos sols!...

Fed- Sí!... ¿Y aquí donarás la culpa?

Ms- Be prou que ho vinc; però l'pare..

Fed- Ton pare es un bastre Neron.

Ms- Federico...

Fed- Sí; un Neron.

Ms- Fues viva; ahí per lo que va
di, vaveig comprendre que ha-
via descobert que us veyem
à la botiga, y es tant lo que
'l va envahia, que va dir que
si't coneix y't veu entrà per
la porta, d'una puntada de
peu diu que t'ha de rebentà.

Fed- (Brimat...)

Ms- Ja veus...

Jed- Sí, ja ho veig. Tu ja coneixes que per ton amor, soch capàs d'arros-trarho tot... tot, pero morí d'un-a puntada de peu, francament un dabria mal!..

Ts- Y't crech molt bé.

Jes- Ya'm pots ben creure.

Ts- Bé, per po no'n fassis càs.

Jed- Que no'n fassi cas me dius. No podré pas oblidarho. Ya he vist al entrà'l gaban, que'm sembla que ja está llest; jo ma-teix volia venir à buscarlo, pero conech ab lo que m'has dit, que no tindria valor per mi.

varue tranquil ls peus de ton pare. y potse'm descubriria y m'anticipes la mes letja de las morts'...

Bé; pero.es que al dir això esta-
ba enfadat ,y tu ja coneixes...

Gil. Noya?...

(Dintre.)

Nos- Soy!

Ted- Cristo. La veu del gueto.
Me'n vaig.

Nos- Pero, escolta!...

Ted- No'm detinch.

Nos- Al menos...

Ted- Ya m'hos veuren.

(Se'n va cremts per la porta del fons.)

=

Escena 3ª

Rosita Iuyo. D. Gil.

=

Ros. Daja, ja ho veuhem!...jo que li oo-
lia dir... Si al menos li po-
gués escriure una carta! Si, pero,
pergui li enviò... Ah! bona i-
dea!...

(Reparant en lo galan quietara pen-
jat en lo penjarobes de pera.)

Ell ha dit que faria venir à bus-
cà l' gabau; colocant la carta
dintre d' una de las butxa-
cas, podria... Si; ben pensat....
Pero l' pare surt: deixam entrà
à dins y escriurè la carta.

(Se'n va.)

=

Escena 4ª

Gil. (Sortint de la primera porta dreta vostre-
gardant els ulls.)

=

Gil. Noya!... Miren qu'es gran! L'hi he

dit no'm deixis dormi mes que
mitja hora, y al menos n'he
dormidas dos. No es perque no
m'agradi 'l dormi; no senyó,
tot al contrari; pero jo crech molt
bé lo que diu 'l célebre Rosseau
en lo seu llibre; y es, que 'l dor.
mi molt fa torna tonto y
un va à perill de que se li
tapi 'l desarrollo de las facul.
tats del cos. Pero en fi, anem à
la feyna. ¡Noya!

(Crida dalt.)

Nos- ¿Que manal =

(dins.)

Gil- Vamos; qu'hem de fé?

Ms- Ya surto.

(Ms)

Gil- Ya surto, pero no ho fas. Quin diable de canalla! Tot lo dia passan no mes pensant que una cosa! Desde que va morir sa mare, que al cel siga, ab pau y tranquilitat, que aquesta noya no ha seguit pas gaire bé. Y ave que mi han avisat que li ha un mosquit que la rondeja no sossego ni un moment. Pero que vaigi ab cuidado, per-

que si algun dia li atvapo, d'
una garrotada li trenes tota
la espina dorsal.

(Pausa.)

Despres de tot, jo no sè perque
haig de ser tan tirano en
no deixarla casà!... Perque va.
mos jo ho conech: l'amor no's
pot deturir. Y la prova es que
tambè jo estimo ab delirj gran.
Si senyors: estich enamoradis-
sim!... Pero...

(Entra Rosa tota avergonyida
etc.)

=

Escena 5ª

Gil y Rosa.

=

Ros. (Sortint.)

Parei

Gil. Pus noya! Ja m'pensaba que no sortias ab tot aquy! (Si m'hauría sentit.)

Ros. Es qu'estaba...

Gil. Que m'esplicas!... Cuydat de res. palla y plegla aquest gaban, perque s'ha d'entregá sens falta aquy qu'es de....

Ros- (Rapit.)

Si. ja ho sè.

Gil Abi Caumbe s'ha d'anà à casa
de'n Salses à veurer com està l'
altre, que tambè s'ha d'entregà.

Ros- (Abstreyxa)

L'altre?

Gil- Si; que no ho sabs?

Ros- Bueno; hi aniré ab un salt.
(Potsi veigi l'Federico!...)

Gil- Mes no; no hi vaigis.

Ros- (Adios!-)

Gil- Ara me n'hi recordat que tenia
de sorti... Ja hi aniré jo.

Ros- Està bè. (Cant contenta que jo

estaba...)

Gil- Mentrestant vaig à...

(Medio mutis.)

Abi. Si mentres soch à dins, al-
gú demanes, avisa; y si per cas
entris la senyora Ursula, fes-
me un crit tot deseguida.

Ros- La senyora Ursula? Ni may
que vingues.

Gil- Que dius ara?

Ros- Vaya una vella!

Gil- Com vella?

Ros- Si, vella.

Gil- Ho sembla; y es que la pobre
està mes consumada que al-

tres à causa de las moltas penas
que ha passat.
Ms- Si: l'hi sembla.

Gil- (Enfadantse.)
Vaja, prou: que tanta cavarna-
da.

Ms- Bé, jo...

Gil- S'ha acabat. Dés lo que't dich y
res mès. (Yo que me l'estimo
tant, sentí que me la motejan!...

(Llamantse)
¿Della à n'aquell rosinyol.....
à n'aquella ensiamada, na-
ta y flò de las donzellas anti-
guas!... Vaja!... vaja!...)

(Se'n va.)

=

Escena 6ª

Rosa. sola.

=

Ave veigin perquè s'enfada?...
Perquè he dit... Mes, ave que
'm trobo sola amèm à posà la
carta.

(Mirant per la escena)

¿Deyàns? No; no 'm veu ningú.

(Posa la carta dins de l'infern.)

Bigo es: ja està arreglat. Den li
dongui un bon canvi.

=

Escena 4ª

Rosa y Ursula.

=

(eligeta pel pa)

Ur- Den los guant.

Ros- (Bó. Ya es aqui!) Deu la guant.

Ur- Que tal pimpollo?

Ros- Ya ho pot veurer.

Ur- ¿Y tos pare que no hi es? Pot
ze es fora?

Nos. No senyora, no. (Ara si l'crido, aqui s'estavan ls dos, y si vè 'n dedevico...)

Ur. Pero noya ¿que tens?

Mo. No res', es que volia anà à dins.

Ur. Y doncas perquè no parlas? Si tens de fè alguna cosa, tonta, per mi no estigas; jo mi entretindrè com sempre llegint aquella novela. ¿Qu'es per aquì.

Nos. (Donantli de sobre l'novellò.) Aquì la tè.

Ur. Corrent. Està bè.

Nos. Donchs hasta luego.

Mr- Adèu, maca.

(Se'n va Rosa.)

=

Escena 8ª

-Ursula-

=

un Pobre Roseta'... deu estimar y...
l'amor!... l'amor te culpa
de moltas cosas!... Jo també;
jo també'm trobo que no dor.
no m'i. sossego desde que las
meuas mans van fé presa.

neva la dolcissima carta que
guardo com un tresor!... ...
Aqui la tinch!

(Frequentem una de la butxaca)

No m'atreveixo de llegirla. "An-
gel meu"... l'cor no fà mes que
plorar, pensant la desditpa que
'ns amenassa. Estich esperant
'l moment de trobarnos à so-
las y dirte lo que t'estimo;
sufreixo molt!... La meva ani-
ma no pot resistir 'l dolor de
l'ausencia!... T'espero à la boti-
ga."

(Declama)

T'espero à la botiga!.- Aquiho diu ben clà!.- Vamos, no hi ha res: si aquesta carta no es de la Roseta, l'àngel per força soch jo!... aquí no entra cap mes dona!... Si al menos hi hagués la firma!... De qui deu ser?... Pero, si soch jo y estant lo que pateix, perque no's declara?... Que fa? Que espera...

=

(Entra N. Pau ja'l fondo. Aquest es un personatje baixo y de mitja edad.)

Escena 9ª

Ursula y Sr. Pau.

=

Pau- Deu los guart.

Ur- (Assustada.)

Ay!

Pau- Què tè.

Ur- (Ell pensaba què era ell!)

Pau- Què s'ha assustat.

Ur- Cal. no sengò, era que... (Pero si no'l conech, ni se què es, com m'habia de pensà?...)

Pau- Sentiria haver estat causa..

Alv- No li he dit...

Pau- Es que `n tindria un pesar d'
espantà a una senyora.

Alv- No', si no m'hi espantat.

Pau- L'hi dich perquè allá á la
Habana hi anavam ab molt
cuidado.

Alv- Soy: ¿Vosté es fill de la Haba-
na.

Pau- No senyora: de Vallcarca. Pero
hi estat dinou anys entre
mitj d'aquells morenos y
n'he tota la corrent.

Alv- Ya ho vech.

Pan— Pero ò molt mi equivo ò vosté
es la senyora que vin aquí
al devant.

Ur— Y tustament! (Com me mira'.
Si fos ell...)

Pan— Vosté es casada?

Ur— No senyó; que soch donzella.

Pan Donzella?

Ur— Vull dir soltera.

Pan— Y com diable no ha pensat'...

Ur— Perquè 'ls pares may com
volgué que m casès. Ells, ara
ja es diferent, perque una
ja està viuda...

Pan— (Y pasada!)

Ur- Y una dona tota sola...

(Daixant la vista.)

Pau- Es un arbre de la Rambla;
si, ja ho veig.

Ur- (No dona senyal de vida. No
será aquest!)

Pau- Vosté faria parella ab un a-
mich que tinch à la Habana
que fa negocis ab cocos.

Ur- (No ets tu mal coco.)

Pau- Elles parlant d'un altre cosa;
¿que no hi es l senyó Gil?

Ur- Si, senyó, es alla dins, si vol
que li fassi un crit...

Pau- Si vol ferme aquest obsequi.

Dinch à buscarli un gaban
que ja'm den terni acabat, y
per això'...

(Isanta à la primera porta
dreta.)

Vh- Senyó Gil'...

Gil- (Dins.)
Voy'.

Vh- Ya surt.

Pan- Mil gracias.

Vh- No hi ha de què. Yo tambè
ab'l seu permis vaig à arri-
narme fins à casa...

Pan- Vostè es molt duenya.

Vh- Disposi...

Pan- Lo materix: Pan Coca. Caldeers
vint y cinch. primer.

Un- Que ho passi be.

(allunyant.)

Pan- Estiga bona.

=

Escena 10ª

Pan y Gil.

=

(aguait per la primera porta.)

(Entrant.)

Gil.

Qui demana?

Pan- Ningu: era yo.

Gil- (Migrantes)

Dostè, senyò Coral?

Pau- Sí, jo: senyò Catuellas.

Gil- (Donantli una endiva que Pau acepta.)

Segui, segui. Que fá molt que
is aquí.

Pau- Cal. no mes que una estoneta.
al entrà he trobat una sen-
yora...

Gil- Una senyora.

Pau- Sí: la que viu aquí al de-
vant.

Gil- Comí. (Era ella y la noya us
ni ha avisat!...)

Pau- Hem parlat aquí una mica
y se'n anat dessegüida.

Gil- (Reganlli dos ! tros copets al ganell.)
Bé, home, bé!

Pau- (Sent lo matéix.)
Si senyó...

Gil- Vosté den veni pe'l gaban,
no!... Oh! Ha quedat una pes-
sa admirable!.. Li dich que
li agradava.. Ningú sera
capàs d'endevinar que siga
fet meu.

Pau- Me n' alegro, y tota vegada
que ja den está arreglat, me l'
endurè perquè l'hey estrenà

avuy.

Gil- Ya.

Pan- Sí; tinch d'anà à fé una vi-
sita ¡y vuy anarhi mudat,
perquè ja den habí vist que jo
mudat tot me trasformo.

Gil- (Sí; com la pata de labra.)

Pan- Y encara que un ja es gra-
pot...

Gil- Bigà si... ¡Ah! dolent, mes que
dolent

Pan- ¿Que vol dir?

Gil- Damos, vostè lo de sempre,
à casa de bonas gangas, y..

Pan- Sí, home; que s'ha de fé;

al estils de la Habana!

gil- Are que dim de l'Habana, com
diable poguem fetho, no hi ha
tornat per allà.
¿Que no li prova potzer.

lau- Ja ho crech, home! Tot lo con-
trari: pero aora encare que
volgues fetho no podria.

gil- Perquè?

lau- Perquè m'ho priva una dona.

gil- Com.

lau- Si, una dona de la qu'estich e-
namorat com un ase.

gil- Que dius.

lau- Lo que sent. Y si no m'en caso no

viure felis.

Gil- Molt fet. Y digui, digui, l'estima?

Pau- Que si m'estima? Ya ho crech. Si
hasta m'ha dit de tu!

Gil- Burrango!

Pau- Per aixo era molt facil que un
cop ja sigueu casats, fessiu
un viatget per ahi à veure
'ls Dominguitos.

Gil- Que son? Germans de vostè?

Pau- No, home, no; vuy dir 'ls negres.

Gil- Ah bè; jo m'havia pensat...

Pau- (Com hi ha mon sembla mitj
tonto!...)

Gil- Dondis, escoltim, senyor Pau; ja

que ara l'cas s'ho ha portat,
q'ls dos tenim pamquesa, l'hi
vuy confiá un secret.

Pau- Un secret. Digam, espliquis.

Gil- Sapiga, que aqui ahont me veu,
tambè estich enamorat.

Pau- De veras!

Gil- Lo que li dich; tambè à mi m
corva la rata del amor; y fa
dos mesos... dos mesos que la
tinch aqui tancada.

(Senyalant al pit.)

Pau- Ahont?

(Mirant per l'escen.)

Gil- Aqui dins.

Pau- I no li mossega? (al pit.)

Gil- Qui?

Pau- La rata.

Gil- Home, no; si parlo d'ella, de la dona que jo estimo!...

Pau- Ah. jo creya'-

Gil- Vaya'... y pues... Donchs, si, pensant ab ella, tant es lo poch que menjo, que fins tinch pe que haig de fi 'l final de la Traviata.

Pau- (Despues de haver pensat un rato)

: De la Traviata?

Gil- Si.

Pau- Qui es una qui es plampadora que
viu al carrer de'ls ebres.

Gil- Home!... home!

Pau- ¿Que vol di?

Gil- Di aquesta es una minyona que
và morí fà molts anys. y com
creeh qui era d'historia, fins l'
han posada ab una opera.

Pau- Bè; no'n fassi càs; com jo no
si he vistas gaires... de tots mo-
dos li desitjo que tot li surti
per bè.

(Obre canten)

Gil. ¿Que ja s'en vàl

Pau- Si.

Gil. Una estoneta més..

Pau. Cà, no; tinch feya; haig de fé una diligencia que porta pres-sa.

Gil. (Yo t'toch!.. Ells valdria un car-retó que no hi estaria tant!...)

Pau. 'L gaban..

Gil. (Enrenguts.)

Ai aquí 'l tè. Que li rendra?

Pau. Que m'agrada.

Gil. Me n'alegro. Li faré portà aviat.

(Plegantlo.)

Pau. Fuig, home. jo mateix...

Gil. Que diu ave.

Pau- Si total oon quatre passas.

(Agafantlo i pasantsel al trà.)

Semblarà que porti abrich.

Gt. Com comegui; jo l'hi deya..

Pau- No hi ha cap necessitat.....

Qu'es lo que li haig de dà°...

Gt- Burrango!... no come cap pressa;

ja ho trobarém.

Pau- Com vulgui: entonces, fins

à demà...que's conservi...

(Anantsen)

Gt- Lo mateix...

Pau- Que ho passi bé.

Gt. Ostiga bé.

=

Escena 11ª

Gil, luego Ursula.

Gil- (Después d'una pauseta.)

D'aiço 'n dich felicitat. Aqui tenen: bossa rica, pampa plena, y à nies à nies proçim à l'una. Vidarse ab la dona que ell esti. ma!.. Ahí si jo pogués dirho de la mateixa manera.

Ur- (Sortint del pas)

Roseta.

Gil- (Ella!)

Vr. (Separant-se 'l senyo. Gil.)

ebh. es voste. que tal. senyor
Gil.

Gil- Ser. ava...

Vr- Il faria l favor de deixar-
me una plansa, per unas
frioleras que...

Gil- Si senyora. Ya sab que d'a-
questa casa, y de tot lo que
hi ha à dins, n pot mana
y disposà.

Vr- Cantas gracias! (Que es ama-
blel)

Gil- (Qu'es borrica!- No hi ha mes,
jo l'embesteixo..-)

Ur- Vosté pujo à dalt.

Gil. No. esperi: antes voldria dirli
dugas paraulotas que...

Ur- Digui.

Gil. (Valor, gatuellas...) Yo... veu...
l'hi voldria dir... es à di, li
tinch que di... yo... perme-
tim que li diga... (Ya no sé
com comensa.)

Ur- Bé ja espero, que s'explique.

Gil- ..Vosté escolti.

(Mirantse)

¡Vol casá!

Ur- (Sorprés.)

¡Ay!.. y avel

Gil- (Ya li abocat. Soch un Senorio,
Nu Senorio!..)

Ah- (Dispò es la canta!.. la canta!..)

(Sentu la enguita y baixant la vista.)

Bè, miris: jo, si vuia.. ab bous fins... está clà: m' agradaria.. perque la juventut passa... y. vamos, si es qu' ell m' agrada...

Gil- (Estirantse l' armilla y arreglantse la corbata.)

(Ay! Are ve lo mes trist!...)

Ah- Perque vostè ja sab que tinch alguna cozeta, y mia no's

pot esposà aipi com aipi ... per-
què 'ls homes..-

Gil- Sí; es veritat...

Mr- (ellsdmt de tó.)
Pero bé, qui es lo galant

Gil- 'd galan?. (No li vuy dí que
soch jo fins que m vegi ben a-
feytat y ab l vestit nou!) d ga-
lan lo veurà al vespre.

Mr- Que fà molt temps que l conei?

Gil :Sí 'l conech dins. De petit.

Mr- Y... dignim: es aipis... guapo?

Gil Sí, vamos... Den mos n dó...

Mr- Vostè me 'l presentarà?

Gil- Sí, senyora, jo mateix.

Alv- Doncha, es à dir que li agra-
dó?

Gil- Si li agrada diu!.. fonoll!..

Alv- Potsé in và venve mudada y
per això...

Gil- Que mudada!. Si vosté zempre
fa goig.

Alv- Això si, y no es que m'alabi;
la proba es que l'allotjat, el
capità, D. Fernandez, zempre
in deya pitera. y zeratin
zolteyado!..

Gil- Oh! Es que tenia vaho!..

Alv- (Posantze de costat à Gil y dinantli
una mirada amorosa)

Me 'l miraré aigis.. li semblo!

Gil- (Dent un espes y gratantse l esp.)

(Oy, quins ulls! Vaja jo ja no sé
ahont zoch!.. M'hi declaro
y surti 'l sol per alli ahont
vulga!...)

(Passejant amunt y avall de la
escena.)

Ur- Que li passa?

Gil- ¿Que 'm passa? Que jo ja no 'm
puch aguantá mès!..

(Agenollantse als peus de Ursula y
ocupant una posició ridicula.)

Ursula, miram als teus peus;
jo so 'l galan que tant t'ado.

ra, jo so aquell desditpat pró-
pim à vompres la closca, si
no t'apiadas de mi!...

Ulr- (Sorpresa.)

(Era M.)

Gil- (Prementli la mà y accionant ab
ella.)

Ursula, jo t'estimo!.. Donam
aquesta ma tant desitjada per
mi, y tot lo que tinch es ten!....

Ulr- (Estirant la mà y desprenentse d'
ell quèpanta.)

Ay!... ay!... repari que'm fa mal.

Gil- Dispensi, no me n'adonaba.
Que contesta? Digui... cuiti.

Ur- Bé... jo.. (Mes. y la canta.)

Gil No m'ni dim re...

Ur- (Bah... Mentrestant agafarem aquet y algo es algo.)

Gil- Ingrata!

Ur- Home, per Deu! no veu que'm trobo tota sofocada?...

(Baixant la vista.)

Gil- Digui, dona!..

(Llegantse de cabs.)

Ur- Jo!...

Gil- Vaja, contesti!...

Ur- ¿Y... voste m'estimaria?

Gil- Que si l'estimaria? Del demati fins al vespre; y del vespre al

derrati...

Ah- No xè l' que di-...

Gil- Daja tontà....

Ur- E si despres de casats...

Gil- Be. que li dirà?.. que si ò que nò...

Ur- (Despit d'una pausa)

Que li consento!..

Gil.. (Ah alegria.)

De debò...

Ur- Si.

Gil- (Donant un salt y pasantse à ballar de alegria.)

Bien rolero!... Marieta posa 'l pen aqui... Ma...

Gr- Vare.

Gil- No u fassi cas!... Ara ho haurem de fé à la familia.

Gr- Bé; ja queda temps.

Gil- Com vulguis.

Gr- Adios que me n vaig à casa.

Gil- Vindrás y la plantará.

Gr- Sy, tens raho!... Vaig à di à la Rosa...

Gil- Vindrás jo tambè entro à dins un moment!.. eh dios!... perla de los mares!...-

Gr- Vaja... no sigas burruyol.

Gil- Pensavas ab mi, estrelleta!

Gr- Y tu ab mi?..

Gil- S'hi pensavè... Ell'has de costá
mes pumpadas... Adios, prenda!

(Fegarlli un copet à la barba.)

Mr- Yave, tu!

Gil- Hasta luego.

(Se'n và tirantli petons fins à la porta.)

=

Escena 12ª

Ursula luego. Federico.

=

Ur- Vamos, yo no sè lo que'm

passa, ni si es un somrist lo que veig. Arc ves, com mi havia de pensa que aquest home mi estimaba!... Y la carta den se d'ell. no hi ha dubte, haventse atrevit à declararse... Oh! d'arreplega-rèm, que un home en certas ocasions sempre fá falta.

Jed- (Pensint pe'l fut.)

No hi es.

Un- Qui demana?

Jed- Dispensi; venia.. Vosté..

Un- Soch amiga de la casa; si bé mes endavant..

Jed- (Comensint una idea.)

(Amiga'... tal vegada...) Digui,
l'amyo Gil.

Un- Vaig dessegui da.
(Comunt à passar per eixida.)

Ted- No, no; per lo que yo veig, vos.
ti materipa podrà..

Un- ¿Yo?

Ted- Si, senyora; vostè:

Un- (¡Oy, com me mira! Si fos a-
quet!..)

Ted- (Si jo m'atrevis à dirli...)

Un (Probarem.)

Ted Yo...

Un- Digui; vostè ha estat aqui al-
tre vegada.

Ted- Yo.- Di, senyora.

Vh- Y.. entrant aquí, no ha per-
dut re...

Ted- (Fent un gran aspir.)
¿Que si li perdut. Oy, senyora!...

Vh- (Es ell!)

Ted- (Qui será.)

Vh- (I cor ja m'fa pessigollas!...)

Ted- (Vamos, aixo es que la Rosa
l'hi ha contat l'nostre a-
mor.)

Vh- (Mirantel.)
(Y es guapet.) Vamos, no tin-
ga cap mes pena.

Ted- ¿Que.. vostè....

Vh- Sí, home, sí; ja pot parlar ab
tota confiansa; no veu que al
fi ho he endevinat.

Jed- Com?

Vh- Sí; al entrar ja he vegut que
era vostè; mes com jo no l'co-
neixia..

Jed- Està clar!... L'hi haurà dit...

Vh- Cal no; si jo vaig trobar la car-
ta!...

Jed- Quina carta?

Vh- Do que diu: "esperam à la ba
tuga"...

Jed- Ah! ja... (No si de que m par-
la.)

Un. Un amor aixís m'agrada.
Ales dispensi que li diga; si
dic bonas intencions, perquè
no pujaba à dalt...

2ed. (Que din ave aquesta dona.)

Un. No veu que aquí l'amujo Gil...

2ed. Per la mateixa valio...

Un. Vaja, no siga apocat. La ca-
ra de vostè m demostra que
ha de ser un marit molt
fiel.

2ed. Ah! si, senyora, ni un gos.
(quant jo deya que la Rosa...)

Un. Donchs jo també sabre cor-
responde à un amor taut

gran y tant ignoscent...

Ted- Oh! si, senyora; ignoscent!

Vh- Desde luego tot queda arreglat, y li dono ma paraula de que será fet ab tot.

Ted Ah! senyora! Com podia pensarme..-

Vh- Lo qu'hem de procurà que'l senyó Gil. no n'tingui esmena que si no...

Ted- Ah! si; perque si ho sabia...

Vh- No tingui pó, no ho sabrá.

Ted- Gracias; deixi que li espressi ab tota la forsa del mon carinyo»..

Vh- A n'aquí no, que podrian

veuen!... Ja pujarà à dalt
del meu pis.

Jed- (Al pis!...) Corrent. doncs; me
'n vaig... mes avants voldria...

Ur- Qui?

Jed- Donarli una petita proba del
meu amor.

Ur- Una proba?-

Jed- Si; el meu retrato.

Ur- (Fremenths y rivantse.)
Oy, qu'està bé!... Qu'es fet de
porcelana?

Jed- No, senyora; es à la milanesa.

Ur- Ja deya yo... Es molt elegant!-
Sirten molt bé à la milanesca.

'l guardarè.

Fed- Sì; y guardil y...

Ur- 'll zembla que zento passos.

Fed- De veras?... Dondes zunto.

(Abraçant despessa cap al fons)

Ur- Bè; escolti...

Fed- No; ja m veureu.

Ur- Però...

Fed- Fins à després.

(Surt corrents.)

=

.

Escena 11ª

Úrsula.

=

Ah- Ay, ay!... Se'n và!... y lo mes es-
trany es qu'encara no m'ha
dit com se deya!- Pero be pron
que ho sabrè... Y ave que li pen-
so... Com mi arreglo?... d'zen-
yò gil, que li dich.

=

Escena 14ª

Ursula y Pau.

=

Pau- (Sortint pe l'fondo y deixant l'armeno en una cadira.)

Llamps y trons!

Ur- (Observantse.)

Oy!...

Pau- Deu la guart.

(Molt sch.)

Ur- (Vaya un susto...) Que volia?

Pau- L'senyor Gil, que no hi es?

Ur- Espere, qu'es allá dins. Si es que vol...

Pau- Necesito veure à n'ell...

(Parsejante anant y anant de la m. cam.)

Ur- (Oy, oy!... Que deurá volguè...)

Bé; si mentrestant vol veure una miqueta...

Pau- (Fent un gran crit.)
Ns'li he dit que no vuy vé!...

Ulr- (Assustantse.)
Bi, home; bé; no s'enfadi!...
('S deu haber tornat boig.)

Pau- Alamps y trons!

Ulr- ('Uy! Santa Bárbara beneyta!...
Quin modo de dir remedis!...)

Pau- (N'hi ha pera destrossarlo.)

Ulr- Deixem entrà à dins, no fos cas!

(Ulrich se'n và corrent pel foro.)

Escena 8ª

Pau Hugo Sengo Gil.

=

Pau— Miren l'tuno! Veni l'atrevi-
ment d'escriurer una carta
à la dona que jo estimo! Oh!
y lo pitpó d'aquet cás, es que
ab tot lo descaro m'ha pres à
mi per buzon!... Sort qu'he po-
gut adonarmen; arribo à ca-
sa, vaig pera posarmel; miro
las butxacas, y m'trobo ab
aquesta carta.

(Presentan una de las butxacas.)

escrita per aquell Benorio!...
Si la cuenta ja estavian con-
vinguts!... Y la proba es clara;
ell m'ha cusit 'l gaban, a-
quí no hi ha cap mes home,
es ell per forsa!.. Vetaqui per-
que tambè m deya que tam-
bé li corria la rata!...

(Vergent à Gil que surt mudat,
al barret de copa que dinyarà so-
bre l vellador.)

Ah! aquí vè!... Den me detinga.
Deuxiem.

Gil- (Sentint malcontent)

Ola; Es vostè, senyó Roca?..

Pau- (Surt content, la prova es cla-
ra!..) Yo sodi senyó Gatuellas.

Gil- (Rient)
Je, je!... Casi l'esperaba!...

Pau- (Contenintse)
¿Semble qu'está molt content?

Gil- Si ho estich dins... Si ho estich!
Si tregués 'ls bruyt cents duros
no ho estaria tant!..

Pau- ¿De veras? Caramba! (Si riu
gayre estona l'escorpo com un
cunill.)

Gil- Ya ha arribat 'l dia que jo
tant desitjaba; vaig à ser feliz
del tot...

Pau- Coni.

Gil- Si, senyó. Mirs, ven ja vaig mu-
dat

Pau- Que va mudat. Que vol di.

Gil- Que no m' entent sant cristia.
Duy di que m'ha dit que si.

Pau- Que?

Gil- Ella.

Pau- Ella.

Gil- La mateixa...

Pau- Gencare té atreviment...

Gil- Pero que té.

Pau- Que que tinch. Armas...

Gil- Yaci.

Pau Armas.

Gil- ¿Pero qué m'vol fé?...

Pan- ¡Matarlo!...

Gil- (Tornant un salt.)

Cuerno!... Esperis una miea!...

Vuy saber l'perquè.

Pan- Dell canalla!..

Gil- No mi insulti..

Pan- No conein que ja ho zi tot..

Gil- Que ho sab tot?...

Pan- Si.

Gil- Bah. no l'entench.

Pan- Doncas ja li diré tot. que'm vol birlar la promesa!..

Gil- Com. que diu.

Pan- Do que ha sentit. Pero sapiguen

Babalia, ella sols mi estima à
mi.

Gil- Ya hi caichi..., Es di que vostè
tambié..

Pan- Si senyò; sols que ho callaba.

Gil- Pues, fillet; ho sento ab tota
l'ànima; pero ella ja no'l
den volgué quant à mi
m'ha donat paraula.

Pan- No potsé!...

Gil. Que no potsé.. Si à n'aquí
mateix m'ha dit...

Pan- Com! Ha vingut aquí

Gil- Ya ho crech. Y un bon rato
que si ha estat!..

Pau- Cristo!... Si yo li atrapo, de tots
dos me faig farina!...-

Gil- Jugim!... Ja es aquí l valent!...

Pau- Mes que vosté vengo Pausa.

Gil- No m'moteigi!...

Pau- D'hi vuy dí!...

(Cridant.)

Gil No cridi, sent°.. no cridi... es à
casa meva.

Pau Jivim aquí que la deixa y que
ja no's recordarà mes d'ella!..

Gil. Es que jo..

Pau- Jivim!..

Gil- No vuy jurà res, perquè vaja, jo
l'estimo...

Pau- Calli!.. calli!.. Cenire meave l'au-
dacia de dirme que l'estima!...
No zè quin sant me detè, que
aquì mateix no'l traspasso!...

Gil- (Lent un bat.)
Probin, que l portavàn près.

Pau- Acabem, la deixa.

Gil- No.

Pau- Vosclis, preparis.

Gil- Que!

Pau- Vaig à busca dos pistolas, y un
dels dos ha de morì.

Gil- Oy, malvinatje!..

Pau- Cap mes paraula; anirèm fins
à can binis.. y à n'alli..

Gil- Caí... no potsi.. las botas me ve-
nen justas y tinch panallons
als peus.

Pau- (Cremat.)
I'en burla?

Gil- No, no me'n burlo. Si'n tinch
un...uní...

(Pouderant molt s'aipcent la
cama per ensenyarlo à Pau.
aquet li agafa l'gen fentli
donà una giravolta fins que
Gil cau.)

Pau Frugi, pimplet!...

Gil- Cinguii compte ferme mal, si-
no li fari pagà!...

Pau. Yo estich cego!...

(Federico surt y s'queda à la porta del foro, lentis possibles per no ser vist.)

Gil. ¡Massa li veu!...

=

Escena 16ª

Vits y Federico. (al fondo.)

=

Fed. (Calla!... M'semblaque's ba-rallan!...)

Pau. (Torna entrar y parla per la

escum.)

No'n volia saber d'altre!... Ja
li dich ha de ser meva!...

Edd- (Murmut.)

(Q'u' escolto'...)

Gil- (Si, tot corrents'..)

Ian- Enganyarme d'aquein modo!..
Falsa!.. Dolenta!..

Gil- (Si, ja pots cantá zigala!)

Edd- (No hi ha mes, jo m'adelanto.)

(Rajant.)

Dispensin..

Gil- Qui hi ha? Oh! Es vosté. (Si, á
bon hora!... (Perdonii, no hi tin.
gut temps...)

Zed- Caí.. Si no corre cap pressa.. Sino que venia..

Gil- Digui.

Pau- (Mirantho)
(¡Que vol are aquet fideu!)

Zed- Es que hi sentit desde fora que aquí questionaban....

Pau- Y qué.

Zed- Res, que ab lo que hi escoltat tal volta jo'ls pugui posar ab pau.

Gil- Vostè.

Zed- La questió es per una dona.

Pau- Y à vostè qui li demanat

Zed- Es que jo...

Gil- Bé; vaja..

Pau- Espliquis...

Gil- ¿Com ha sapigut...

Ted- Deuvant. U xeruyo estima la no-
ya vostè no li vol dorá, y ja
que ha arribat l'cas xeruyo Gil.
l'hi haig de confessá que ja
fa mes de tres mesos que'ns es-
timem de xecret.

Pau (Murmut.)

Com?

Gil- Que dim?

Ted- Lo que ha sentit.

Pau- Es di, que vostè tambè.

Ted- L'estimo ab deliri gran, y ella

m'ha jurat mil cops que Kant
sols ha de ze mèva.

Gil- Ara si qu'estich cremat!.....
Puig!- ahont es la mitja
rama...

(Aquella à buscà darrunt del mos-
trador.)

Pau- Cá. no: deixinel per mi!...
Escolti, senyó Gil-ferro. do que
acaba de di es fals!

Ged- Com qu'es fals?

Pau- Si senyó. ho es. Ella no pot es-
timarlo.

Ged- Home. li pot preguntà.

Pau- Que m'explica. No'l puch

creuer!...

Fed. (Yo que 'm pensaba ser sol!)

Pau. (Dirigint-se primí a Gil y Fed.
pús a Fedrico.)

Ni à vosté li vuy cedi; ni à vosté tampoch; no 'm dono per vençut, ab ella 'm tinch de casà, tant si vol com si no vol.

Gil. ¡Oh això ja ho veurem: perque si ella no l'accepta.

Fed. Just: si casarà per forsa!...

Pau. Per forsa.

Gil. Sí... Doncas bé; jo no 'm rendei. no tampoch, y no l'hi dono.

Pau. Que no me la dona!

Gil. No.

Zeb. Te vaho, perque si ell...

Pau. Si no s'aparta l'confirmo!...

(Amenassanth.)

Zeb. (Quin home mes animal!)

Pau. (elgafant lo barret del senyo Gil

y dirigintse al foro)

Tornare d'aquí una estona.

Gil. Up! que se'n dii 'l meu bar-
ret!...

Pau. (Baixant y cbsantli fins a les
orelles.)

Si. Dondis tinguí!...

Gil. Senyo Pau!...

Pau. Tinguí!...

(Pegantli un cop mes fort y li ensorra
fusta i cull.)

Gil- Senyo Coca'..

Pau- Tinguii'.. y tinguii'...

(Pegantli dos o tres cop mes.)

Ped- (Espavilemus!)

Gil- Ay!... Noya!... noya!..

=

Escena ultima.

Dits. Rosa y Ursula.

=

Ros- ¿Qué passa?

Alv- Qui es això.

Gil- (No poguentse treure'l barret y donant voltas per l'escena.)

Alv- (Traguentli.)

Que tè-

Gil- Que aquest home...

Ros- El senyó Pau..

Gil- (Si m'descuido un piquet mes, mi apafaba la tarota!...)

(Alivant lo barret y tocantse l'mas.)

Ged- Que l senyo...

Ros- (Aqui'n Gedevico!)

Alv- (Aqui ell.)

Pau- Yo li esplicarè, Roseta, l seu pare ha tingut l'atreviment

que porta amor à la dona
que jo estimo.

Ur- (Qu'escolto!)

Ur- Com' d pare!

Gil- Si, noya, sii fa molt temps
qu' estich ferit...

Pau- Sii de l' ala...

Ur- (Oy, Deu! quin compromís!...
Ara aquet tambe m'estima!)

(Per D. Pau)

Zed- (Vejam aixo que será!)

Gil- Resultim, senyora Ursula, à
n' aquí fa poch m'ha donat
paraula de casament. Aquí
son tres que la volem:

miris ben bé, y digui à qui
vol.

Pau- (Que s'impatolla avé.)

Ted- (L senyó Gil no està bó.)

Ros- Era ella.

Ber- Bé, ja veuva; jo li he dit per-
que encara no sabia que a-
quet senyo m'estimés.

(Sengolant à Ted.)

Ted- Que diu?.. que jo..

Ber- Si, que potsé vol desdirsen.
No m'ha dat fins l retrato.

(A Ted.)

Ros-

Comi Jutame!..

Ted- Vosté viu equivocada. Si no li

he dat per vosté.

Ulr- Com que nó.

Fed- Si jo li hagia donat perque'l dès à la Rosita.

Pau- Que dius

Ulr- Es dit que no era per mi?..

- Quin pasco!... ay! jo'm desmayo!... Sostinguim...

(Cayent als brassos de D. Pau.)

Pau- Fuigi d'aquí!... Ahont vá aquesip sach de gemechs.

Gil- Ja ho entench!... ¿Es dir que fill...

Ros- Pare!

Gil- Dolenta!

Ted- Senyo Gil. Ns estimem. Perdonins!..

Gil- (Bé. que haig de fé!.. Si'm nego també, aixis com ai. pis ho faran de amagat!)
Nada caseus.

Nn- Sh.

Ted- Mil gracias.

Pau Pero bueno: us entendrem.

Gil. ¿que vol di?.

Nn- (Yo xi que li ben envada.)

Pau- ¿Es a di donchs que vosté, quant deya que la estimaba parlaba per la Roseta?

Ted- Si senyó!.-

Pau Y doncs, vosté. (al Gil)

Gil- Yo li parlaba de la Ursula.

Un De mi?

Pau Oy caram!... Y aquesta carta (traguent-la)
que li trobat à la butpaca
del gaban, escrita ab pavan-
las dolsas ¿no es vosté l'qui
l'hi ha ficat?...

Gil- Yo? No.

Ros- Pero, quina carta?

Pau- Aquesta.

Ros- Veyam.. Ara ho entench!..

Pau- Doncs, yo no.

Ros Senyó Pau, aquesta carta era
nueva.

Pau- ¿De vostè?

Gil- ¿Que dius?

Ros- Vervàn. Com l'pare no sabia
que in Federico y jo'ns estimes-
sim, ell per buscà la ocasió
de poguè entrà à la botiga
disqueva ab mes llibertat,
va fe fé un gaban que taut
ell com jo hem cregut era
l'que fà poca estona estaba
pensat allí. Yo pensantme qué
era l'zen he posat la carta
dintre. Y per aixó vostè s pen-

saba...

Pau- Home, jo...

Gil- Je..-jè! Quin cas!... Ursuleta!..

Ur- Gil!...

Gil- Ja los veus!.. Mirès la flò que jo estimo!...

(Senyalant à Ursula)

Ur- Baja, que 'm sofocas!

Pau- (Bè; al menos ja estich tranquil.)

Ur- Es di, pare, que vosté?

Gil- Si, filla. Reconèixela per mare.

Ur- ¡Ves qui ho havia de dí!

Gil. (el Ursula.)

Noya, tórnali l retrato.

Mr- ¡Ah, sí, ja que no es per mi...
Aquí l'Ferus...

(Donantli à Federico)

Fed-

(A Rosita.)

Era per tu.

Ch- (No crech que conegui pas, que li he besat tres vegadas!)

Pan- Bueno, ja que al fi tot se ha pogut arreglà, celebrarè que's conservin.

Gil- Home espero.

(Enyalant al públich)

¿Y's senyors?

Pan- Ah! Be valho: que ho passi la Rosita:

Ros- Yo ho faré per tots plegats.

(Al públich.)

Si es que no han trobat pesada
la joguina que'ls hem dat,
poden deixarho aprobat
donantnos una palmada.

FI

Gri de la pessa.

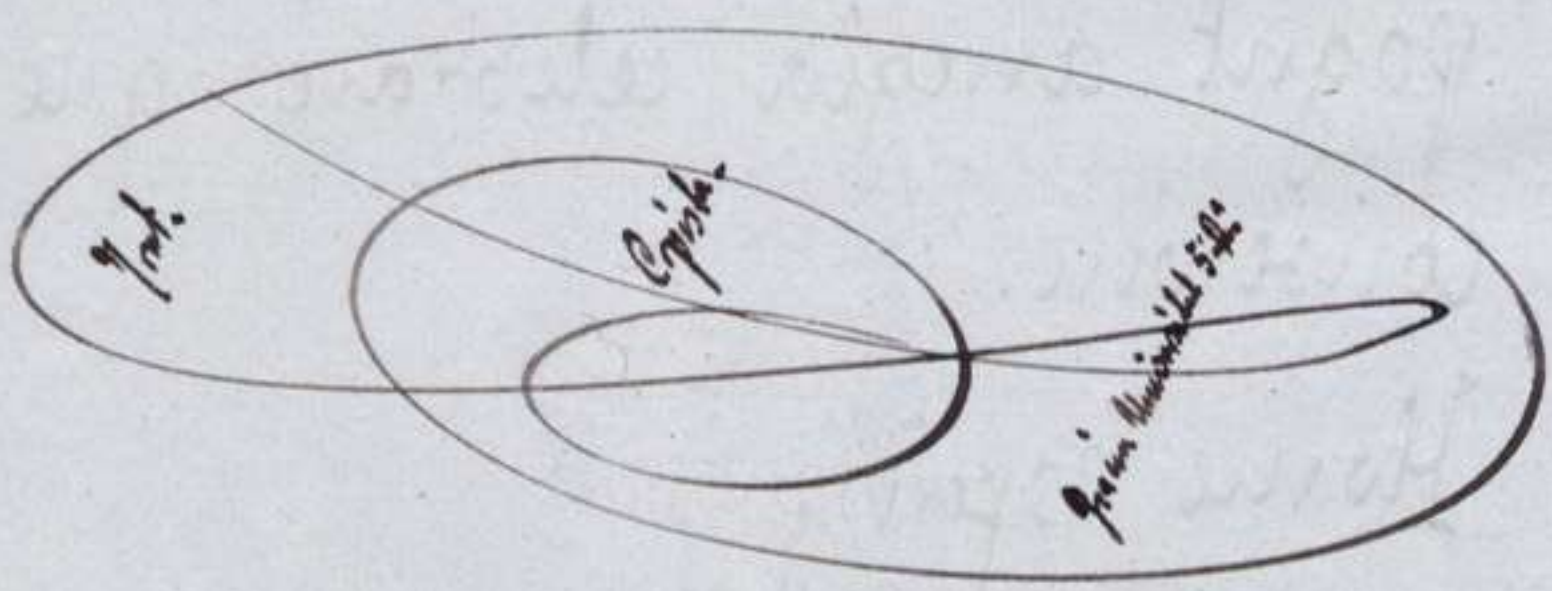

BIBLIOTECA CENTRAL
BARCELONA